

- обов'язкове видання силами МВС і штабів ОВС спеціалізованих видань, які мають на меті поширення передового досвіду;
- планування не менше одного разу протягом року оперативних замовлень з аналізом і підведенням підсумків спільної діяльності територіальних ОВС і СБ.
- створення умов, за яких би сфера адміністративно-правового забезпечення безпеки діяльності суб'єктів господарювання для державних органів, особливо ОВС, стала однією з основних напрямів їх професійного інтересу. З однієї сторони, як об'єкт контролю і нагляду, з іншої – як допоміжна сила, що бере участь у профілактиці і попередженні злочинності у сфері економіки.

Список використаних джерел:

1. Сачаво А. Г. Адміністративно-правові основи діяльності приватних охоронних структур та їх взаємодія з ОВС України / А. Г. Сачаво: автореф. дис... канд. юрид. наук:12.00.07 / Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2004. – 18с.
2. Сачаво А. Г. Адміністративно-правові основи діяльності приватних охоронних структур та їх взаємодія з ОВС України / А. Г. Сачаво. – Київський національний ун-т внутрішніх справ. Навчально-науковий ін-т підготовки слідчих і криміналістів. – К.: Науковий світ, 2006. – 114с
3. Торкайло Ю. С. Особливості правового регулювання взаємодії органів внутрішніх справ із засобами масової інформації / Ю. С. Торкайло. – Форум права. – № 3. – 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11tjezmi.pdf>
4. Лихачов С. В. Деякі напрями підвищення ефективності взаємодії органів внутрішніх справ і громадськості в сфері охорони громадського порядку / С. В. Лихачов. – Форум права. – № 1. – 2010 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-1/10lcvogr.pdf>
5. Черепненко О.Я. Взаємодія підрозділів ОВС з іншими силовими структурами, державними та громадськими організаціями при ліквідації масових заворушень / О. Я. Черепненко. – Форум права. – № 2. – 2011 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11cojlmz.pdf>
6. Хатню Ю.А. Взаємодія органів внутрішніх справ з органами Служби безпеки України у боротьбі з рейдерством. – Митна справа. – № 4. – 2011 (частина 2) / Ю. А. Хатню. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2011_4_2/183.pdf
7. Арестова Е.Н. Взаимодействие органов внутренних дел с частными детективными и охранными предприятиями, объединениями, службами безопасности// Вопросы совершенствования правоохранительной деятельности органов внутренних дел. М.: МЮИ МВД РФ, 1996. 4.1. С. 16-21

Шевчук О. М.

кандидат юридичних наук, асистент

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна

АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ: СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ

Загрозливою тенденцією в Україні є розвиток наркотичних проблем із постійним збільшенням зареєстрованої кількості хворих на наркотичну залежність та зростання незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Це вказує на те, що заходи, які вживались контрольними та правоохоронними органами у цьому напрямку, були недо-

статньо ефективними. Одним із заходів протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів є державний контроль в цій сфері.

Взявши з основу точку зору В. М. Гаращука, який підкреслює притаманність контролю процедурного аспекту, і вважає, що контроль є сукупністю дій щодо спостереження за функціонуванням відповідного об'єкта контролю з метою: 1) отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ на ньому; 2) застосування заходів щодо попередження правопорушень (з правом прямого втручання в оперативну діяльність об'єкта контролю); 3) надання допомоги підконтрольній структурі у поновленні законності і дисципліни; 4) встановлення причин і умов, що сприяють порушенню вимог правових норм; 5) прийняття заходів щодо притягнення до правової відповідальності винних осіб. Вчений підкреслює відсутність персоналізації змісту контролю, що означає притаманність такого змісту будь-якому суб'єкту контрольної діяльності [1, с. 54]. Отже, зважаючи на притаманність контролю процедурного аспекту, доцільно розглядати його як сукупність певних цілеспрямованих дій.

Зазначимо, що державний контроль в сфері обігу наркотичних засобів – це діяльність державних уповноважених органів (посадових осіб) з перевірки, спостереження, аналізу додержання та виконання установлених норм, правил, стандартів й управлінських рішень об'єктів, які підлягають контролю, з метою забезпечення законності і дисципліни, із можливістю виявлення винних та застосування до таких об'єктів заходів примусу, притягнення їх до відповідальності за правопорушення у цій сфері [2, с. 232].

Для розкриття змісту адміністративної процедури здійснення державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів необхідно провести характеристику законодавства, що регламентує державний контроль у цій сфері. Так, Законом України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» від 15 лютого 1995 р. № 60/95–ВР встановлено порядок державного контролю, повноваження органів виконавчої влади, права та обов'язки фізичних і юридичних осіб у сфері обігу наркотичних засобів [3]. Цей Закон визначає поняття «обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» – це види діяльності з культивування рослин, включених до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (далі – Перелік), розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, пересилання, придбання, реалізації (відпуску), ввезення/вивезення, транзиту через територію України, використання, знищення наркотичних засобів, включених до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів (ст.1).

Згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770 затверджено перелік наркотичних засобів [4]. Зазначимо, що Перелік – це згруповані у списки наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори наркотичних засобів і психотропних речовин, які включені до таблиць I–IV, згідно із законодавством України та міжнародними договорами України. Отже, наркотичні засоби вилучені з вільного обігу або істотно обмежені в ньому, над ними встановлений міжнародно-правовий контроль і внутрішньодержавний, і ніякий засіб не може бути віднесено до наркотичних без зазначення його в Переліку, що підлягають контролю в Україні відповідно: 1) таблиця I (Список 1, 2, 3); 2) Таблиця II (Список 1, 2); 3) Таблиця III (Список 1, 2); 4) Таблиця IV (Список 1, 2).

Важливим є також з'ясування змістовного навантаження поняття «адміністративна процедура здійснення державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів». Можна стверджувати, що у вітчизняній науковій літературі не існує єдності думок з приводу визначення поняття «адміністративні процедури», що свідчить про дискусійний характер досліджуваного питання. Але спочатку потрібно розглянемо термін «процедура». Етимологія слова «процедура» походить від латинського «procedo», що означає «проходжу, або просуваюсь» [5, с. 470]. У лексичному плані термін «процедура» взагалі визначається як «будь-яка тривала, послідовна справа, порядок, обряд» [6, с. 526]. Отже, процедура – це офіційно встановлений порядок виконання певної діяльності.

В науковій літературі терміну «процедура» не має єдиного розуміння. На нашу думку, процедура – це формально визначені порядок і умови вчинення дій учасниками процесу на певній стадії або етапі адміністративного процесу, на певному часовому відтинку щодо забезпечення, вирішення конкретних адміністративних справ, способів процесуального оформлення розгляду справи та їх фіксації.

Стосовно розуміння терміну адміністративна процедура в науковій літературі. Так, В. П. Тимошук вважає, що адміністративна процедура – як встановлений законом (офіційного) порядок розгляду та вирішення адміністративними органами індивідуальних справ, спрямований на прийняття адміністративного акту або укладення адміністративного договору» [7, с. 58]. О. В. Кузьменко визначає адміністративну процедура як встановлений адміністративно-процесуальними нормами порядок діяльності уповноважених суб'єктів щодо розгляду і вирішення індивідуально-конкретних справ [8, с. 147]. Т.О. Коломоєць вказує, що адміністративна процедура – це встановлений законодавством (офіційний) порядок діяльності уповноважених суб'єктів (адміністративних органів) щодо розгляду і вирішення індивідуально визначених справ [9, с. 221].

Отже, враховуючи вищевикладене, адміністративна процедура – це встановлений законодавством (офіційний) порядок діяльності уповноважених суб'єктів (адміністративних органів) щодо розгляду і вирішення індивідуально визначених справ.

Стосовно розуміння терміну адміністративна процедура в різних галузях права. Так, Н. В. Галіцина адміністративну процедуру за участю ТОВ визначає як встановлені законодавством правила, порядок і умови (зразок) вчинення процесуальних дій щодо розгляду, розв'язання і вирішення конкретної адміністративної справи в сфері публічного управління, яка розглядається адміністративним органом, щодо забезпечення реалізації та захисту прав і законних інтересів товариства з обмеженою відповідальністю, а також виконання ним визначених законом обов'язків. [10, с.14]. О. М. Музичук адміністративні процедури здійснення контролю за діяльністю правоохоронних органів – це сукупність послідовних та взаємопов'язаних між собою стадій, що спрямовані на забезпечення реалізації контрольних повноважень суб'єкта контролю та охорону і захист прав та законних інтересів правоохоронних органів як об'єктів контролю [11, с. 22, 23].

Враховуючи вищевикладене, можна зробити висновок, адміністративні процедури здійснення державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів – це урегульований адміністративно-правовими нормами сукупність послідовних та взаємопов'язаних між собою стадій, що спрямовані на забезпечення реалізації контрольних повноважень суб'єктів державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Список використаних джерел:

1. Гаращук В.М. Контроль та нагляд в державному управлінні: моногр. / В.М. Гаращук. – Х.:Фоліо, 2002. – 176 с.
2. Шевчук О.М. Поняття державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів / О.М. Шевчук // Університетські наукові записки. –2013.– № 1 (45) – С. 226– 232.
3. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15. 02. 1995 р., № 60/95-ВР // ВВР. – 1995. – № 10.– Ст. 60.
4. Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів: постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 р. № 770 // ОВУ. – 2000. – № 19.– Ст.789.
5. Словник іншомовних слів / Уклад.: С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. – К.: Наукова думка, 2000. – 680 с.
6. Юридичні терміни: тлумачний словник / В. Г. Гончаренко, П. П. Андрушко, Т. П. Базова та ін.; за ред. В. Г. Гончаренка. – К.: Либідь, 2003. – 320 с.
7. Тимошук В. П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення: моногр. / Віктор Павлович Тимошук. – К.: Конус-Ю, 2010. –296 с.
8. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу: моногр./ О. В. Кузьменко – Атіка, 2005. – 352 с.
9. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручн. / Т. О. Коломоєць. – К.: Юрінком інтер, 2011. –576 с.
10. Галіцина Н. В. Адміністративно-правові засади процедури створення та функціонування товариств з обмеженою відповідальністю в Україні автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Галіцина Наталія Вікторівна. – Класич. приват. ун-т., Запоріжжя, 2010. – 20 с.

11. Музичук О. М. Контроль за діяльністю правоохоронних органів в Україні: адміністративно-правові засади організації та функціонування: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Музичук Олександр Миколайович ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2010. – 34 с.

Ярема О. Г.

кандидат юридичних наук, доцент

Львівський державний університет внутрішніх справ
м. Львів, Україна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Становлення правової держави в Україні є складним процесом. Поряд з явними досягненнями в демократизації суспільного життя, розвиток держави характеризується наявністю деструктивних явищ, які істотно гальмують здійснення соціально-економічних реформ, що ставлять під загрозу законні права та інтереси громадян, суспільства, держави. Тому не випадково проблемам забезпечення громадської безпеки приділяється підвищена увага практиків і науковців. Пошук шляхів вирішення існуючого протиріччя між очікуваним суспільством стану захищеності і його реальним здійсненням є одне з основних завдань науки. Це принципове міркування дозволяє надати проблемі забезпечення громадської безпеки України загальнонауковий характер.

Забезпечення громадської безпеки є конституційною умовою стабільного існування та поступального розвитку суспільства, створення гідних умов та якості життя громадян. Однак, незважаючи на широкі знання у сфері теорії громадської безпеки, отримані завдяки досягненням українських і зарубіжних вчених, адміністративно-правовий механізм забезпечення громадської безпеки в Україні потребує вдосконалення.

Концептуальні основи громадської безпеки досліджують провідні науковці України: В. Андросюк, О. Бандурка, В. Білоус, О. Бондаренко, І. Голосніченко, В. Гриценко, А. Гутник, С. Делікатний, В. Дитюк, А. Жаров, В. Ліпкан, В. Лисенко, П. Мельник, Н. Нижник, Є. Ольховський, О. Остапенко, В. Ортинський, О. Піджаренко, В. Сущенко, Л. Терещенко, В. Шамрай, Г. Юхновець та інші.

Як показали опубліковані за останні роки дослідження у сфері громадської безпеки, пріоритетним напрямом дослідження є вироблення стратегії і визначення державної політики України у сфері побудови та підвищення ефективності системи громадської безпеки. При цьому дослідники виходили з таких методологічних підстав: громадська безпека є самостійним видом національної безпеки держави, її органічним елементом, наділеним власним змістом, що складається з комплексу основних елементів, визначених загальною теорією адміністративного права, – сфера громадської безпеки, її об'єкти, характер і види загроз, система громадської безпеки, повноваження (компетенція) суб'єктів забезпечення громадської безпеки. Виходячи з поглядів В. Ліпкана та інших дослідників доцільно зауважити, що громадська безпека за своїм змістом є соціально-правовим феномен, який змінюється в залежності від соціально-політичних та соціально-економічних умов існування держави [1, с. 42-43].

З загальнонаукової точки зору дослідження громадської безпеки представляє теоретико-прикладну проблему загального характеру, а її рішення має важливе методологічне значення для забезпечення безпеки. На підтвердження нашої думки зауважимо, що поняття «громадська безпека» є похідним від родового поняття «безпека», відображає його головну змістовну сторону, рівень захищеності суспільства від різного роду загроз та має конкретно-історичний зміст, що визначається характером цих загроз, системою адміністративно-правових заходів забезпечення громадської безпеки направлених на захист життєво важливих інтересів людини і суспільства, а також готовність держави протидіяти реальним і потенційним внутрішнім та зовнішнім загрозам.